

BELGIAN ASSOCIATION OF DIGITAL TECHNOLOGY LEADERS

Beltug Standpunt

Blockchain en de overheid

September 2019

Beltug standpunt – Blockchain en de overheid

Executive summary

Blockchain is veel meer dan een hype. De komende jaren zal de blockchain-technologie in steeds meer domeinen een rol van belang spelen. Blockchain wordt een volwaardige technologie voor het organiseren van transacties in diverse sectoren en heeft het potentieel om verscheidene industrieën fundamenteel te transformeren.

“Blockchain is a foundational emerging technology of the Fourth Industrial Revolution, much like the internet was for the previous (or third) industrial revolution”, World Economic Forum

Er staat veel te gebeuren, zowel op het vlak van regelgeving als op het vlak van de technologie. Om een gunstige positie uit te bouwen, is het noodzakelijk dat de overheid zich engageert. Het komt erop aan dat de verschillende overheden de nodige competenties ontwikkelen of samenbrengen. Op Europees niveau moeten we goed vertegenwoordigd zijn daar waar er over blockchain beslist wordt. Op die manier kan ons land de nodige input leveren en feedback geven op Europese blockchain-initiatieven en -projecten. Daarnaast is het relevant om te monitoren wat andere landen doen. Daar waar het wettelijk kader niet aangepast is aan moderne technologieën zoals blockchain en daardoor innovatie in de weg staat, verwachten we dat de overheid ingrijpt.

“Tegen 2025 zal blockchain een jaarlijkse bedrijfswaarde van meer dan \$175 miljard brengen”, Gartner

De Beltug Blockchain Task Force is gemotiveerd om hieraan bij te dragen en mee te werken. Een actieve ondersteuning van de overheid is echter essentieel om op Europees en mondiaal vlak een relevante rol te spelen op dit toekomstgericht innovatief domein.

Over Beltug

Met meer dan 1750 leden uit 470+ bedrijven is Beltug de grootste Belgische vereniging van ICT-beslissers uit verschillende economische sectoren en de overheid. Onderwerpen als het beheer van softwarelicenties, hybrid IT, cyber security, IoT, smart collaboration, privacy, blockchain, data governance, ... staan op onze agenda.

We verdedigen de belangen van onze leden, nemen standpunten in en faciliteren het uitwisselen van kennis tussen onze leden. Elk jaar organiseren we meer dan 30 evenementen om ervaringen en vragen uit te wisselen. Beltug speelt ook een actieve rol binnen euro.digital, die de zakelijke ICT-beslissers vertegenwoordigt op Europees en internationaal niveau. www.beltug.be

1 Blockchain wordt een deel van de infrastructuur van een land – het is belangrijk dat de overheid zich engageert

De komende jaren zal de blockchain-technologie in steeds meer domeinen een rol van belang spelen. Het gaat al lang niet meer alleen over bitcoin en andere cryptocurrencies. Blockchain wordt een volwaardige technologie voor het organiseren van transacties in diverse sectoren: financiële diensten, energie, immobiëlen, import en export, enz...

Blockchain heeft het potentieel om verscheidene industrieën fundamenteel te transformeren. De ontwikkeling is volop aan de gang, met concrete initiatieven in o.a. Nederland, Luxemburg, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Italië, Slovenië, Malta en Estland.

Er is nog geen mature markt voor blockchain-toepassingen. Bedrijven zoeken hun weg door te experimenteren. Dit wordt gestaafd door de cijfers uit de Beltug-survey die momenteel loopt: van de respondenten heeft meer dan één op vijf (22%) een blockchain-project lopen.

Als onafhankelijk datasysteem waarop verschillende betrokken partijen hun informatie kunnen registreren, valideren en verifiëren, biedt blockchain de kans om transacties sneller, efficiënter en transparanter te laten verlopen dan vandaag. Betrouwbare en traceerbare transacties tussen verschillende partijen worden mogelijk zonder interventie van tussenpersonen.

Blockchain kan een belangrijke bijdrage bieden aan een klimaat van vertrouwen, waaraan zoveel behoefte is in de digitale wereld.

Enkele voorbeelden

Transparantie in de voedselketen: neem het voorbeeld van de met fipronil besmette eieren. Omdat men de besmette eieren niet kon traceren, haalde men alle eieren uit de rekken. Als de verschillende stappen in de voedselketen, van producent tot warenhuis, op een blockchain staan, dan kan men de eieren met een mogelijk risico precies en met zekerheid traceren, om alleen die eieren uit de rekken te halen.

Verkoop woning: voor het informeren van de burger op momenten die er echt toe doen, speelt de notaris een sleutelrol als vertrouwenspersoon en onafhankelijk raadgever. Blockchain kan zorgen voor meer inzicht in de processen en het efficiënter uitvoeren ervan. De Federatie van het Notariaat (Fednot) onderzoekt of en hoe de notarissen blockchain en artificiële intelligentie kunnen inschakelen zodat de notaris zijn gewaardeerde rol van onafhankelijk adviseur met een ongekeerde juridische precisie kan vervullen. De Vlaamse overheid heeft een Proof of Concept rond woningen en blockchain.

In de zorg: de blockchain-toepassing Mijn Zorg Log (Zorginstituut Nederland) biedt een digitaal logboek dat gedeeld wordt door de patiënt, zorgverleners en familie, waardoor alle betrokkenen over dezelfde actuele informatie beschikken. De patiënt bepaalt wie toegang krijgt tot welke gegevens.

Ontwikkelingshulp en subsidies: met blockchain kan men traceren waar het gegeven geld terechtkomt, met transparantie en vertrouwen als gevolg, en minder administratie. De Belgische ngo 'Via Don Bosco' maakt gebruik van blockchain om transparantie te brengen over de bestemming van haar donaties.

Financiële sector: Isabel en een aantal banken werken aan een Know your customer-project, waarbij blockchain gebruikt wordt om bedrijven toe te laten hun gegevens zelf te beheren en te delen met hun banken, zodat ze niet voor elke bank hun gegevens telkens moeten bijwerken.

“De libra, de virtuele munt die Facebook wil lanceren, zou gebouwd worden op een opensourceblockchain, en toont het geloof in de blockchain-technologie aan.”

Er staat veel te gebeuren inzake blockchain, zowel op het vlak van regelgeving als op het vlak van de technologie. Bedrijven, overheden en kennisinstellingen moeten samen kunnen experimenteren binnen consortia en ecosystemen, en leren uit de ervaringen van verschillende partijen. België mag deze boot niet missen.

Om een gunstige positie uit te bouwen, is het noodzakelijk dat de overheid zich engageert. We pleiten voor een waakzame overheid, die de evoluties volgt en competentie opbouwt in het domein van blockchain en actief partnerschappen uitbouwt of ondersteunt. Daar waar het wettelijk kader niet aangepast is aan moderne technologieën zoals blockchain en daardoor innovatie in de weg staat, verwachten we dat de overheid ingrijpt. En het is belangrijk dat de Europese ontwikkelingen niet alleen opgevolgd, maar ook mee bepaald worden vanuit België.

“Het gaat al lang niet meer over bitcoin.”

Blockchain is uiteraard niet dé oplossing voor het valideren van alle transacties. En het zal niet voor elk bedrijf de moeite lonen om erin te investeren. Maar het potentieel is groot en onze economie is erbij gebaat dat zoveel mogelijk partijen mee nadenken over de ontwikkeling van blockchain, mogelijke use cases, in combinatie met artificiële intelligentie, het Internet of Things,...

Niemand kan vandaag voorspellen wat de finale oplossingen zullen zijn, maar door ecosystemen en digitale transformatie te faciliteren en te stimuleren, kunnen onze bedrijven en overheden belangrijke stappen zetten naar nieuwe ecosystemen en implementaties.

2 Er is actie nodig op verschillende niveaus

2.1 Sensibilisering is het sleutelwoord

Een eerste belangrijke doorbraak moet er komen in de sensibilisering rond het potentieel van blockchain. We willen met succesvolle projecten laten zien wat het potentieel kan zijn voor de overheid en de economie. En om de zaken sneller te laten evolueren, kan de overheid ook een katalysator voor nieuwe projecten zijn, zoals voor projecten rond de digitale identiteit.

2.2 Wetswijzigingen zullen nodig zijn – regulatory sandboxing als tussenstap

Het regelgevend kader is van belang voor de verdere evolutie van blockchain. Het is nu nog niet mogelijk om te bepalen welke wetswijzigingen nodig en relevant zullen zijn, maar tijdens de volgende regeerperiode zal dit wel uitgeklaard worden. Het is dan ook belangrijk hierop tijdig te kunnen inspelen.

Beltug pleit voor regulatory sandboxing voor blockchain op Belgisch niveau. Het is belangrijk dat we een innovatiebevorderend regulatorisch kader scheppen, waarbij de wetgeving geen hinderpaal inhoudt voor innovatie en digitale transformatie. In essentie gaat blockchain over samenwerking tussen diverse partners, over bedrijven, organisaties en sectoren heen. Hiervoor moet een level playing field gecreëerd worden, waardoor bedrijven op een veilige manier kunnen samenwerken én concurreren. Dit kan via sandboxing ontwikkeld worden.

In een sandbox kunnen testen uitgevoerd worden met een duidelijke doelstelling en op beperkte schaal. Zo kunnen bedrijven hun innovatie testen zonder compliant te moeten zijn met de bestaande wetgeving.

Door een legaal kader te creëren waarin innovatieve (blockchain) toepassingen kunnen getest worden, zal de wetgever een unieke inkijk krijgen in wat er speelt in de markt. In de huidige situatie botst men soms op wetgevende belemmeringen.

2.3 Blockchain en GDPR/privacy

Blockchain betekent in essentie het bewaren van gegevens en transacties in een ketting. Er bestaat momenteel nog onduidelijkheid over hoe de GDPR-principes toegepast kunnen worden op blockchain, al komen er oplossingen om beide samen te laten gaan. Zoals reeds in andere landen (bv. Frankrijk) het geval is, verwachten we van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) begeleiding en assistentie om dit verder te bekijken. Ook hier is de Europese context belangrijk.

Op blockchain gebaseerde identiteit en de GDPR hebben immers hetzelfde doel voor ogen: de eindgebruiker meer macht geven over zijn of haar data.

2.4 Nieuwe vormen van aansprakelijkheid

Met blockchain gaat men naar een systeem van aansprakelijkheden binnen een meer gedecentraliseerde omgeving. Dit stelt nieuwe uitdagingen die nieuwe regels zullen vereisen. Wat met de bewijswaarde van smart contracts? Welke impact is er voor de rechtbanken? Wat met het erkennen van het blockchain-mechanisme bij een audit?

2.5 Stimuleren van innovatieve blockchain-projecten

Om het aantal ideeën te stimuleren, kan men overwegen om, zoals voor smart mobility en het Belgium Digital Skills Fund, een ‘fonds’ te voorzien. Een dergelijk ‘fonds’ kan een oproep doen voor innovatieve blockchain-projecten en de middelen voorzien om, na selectie door een jury, specifieke projecten met een hoge maatschappelijke relevantie de middelen toe te kennen om die projecten te realiseren. Op deze manier kan de overheid de uptake van deze technologie faciliteren en ondersteunen en leren uit de experimenten die het oplevert. De samenwerking die essentieel is voor blockchain kan op deze manier gestimuleerd worden.

3 Blockchain binnen de overheid

Binnen de overheid is er veel potentieel voor blockchain.

In diverse blockchain use cases of ecosystemen is de overheid een belangrijke en vaak neutrale partij die door actief te participeren innovatie en optimalisatie mogelijk kan maken.

4 Internationale dimensie/Europa

Blockchain is aan de orde in de meeste, zometer alle, Europese lidstaten. We zien nu al dat de evoluties aan een verschillend tempo gaan, maar eveneens dat zich in verschillende landen (o.a. Italië en Malta) een verschillend regulatorisch kader ontwikkelt, nog voor er op Europees niveau afspraken zijn gemaakt. Ook Duitsland zal zijn blockchain-strategie binnenkort voorstellen. De Nederlandse overheid neemt deel aan de Dutch Blockchain Coalition. De Europese ontwikkelingen zullen een grote impact hebben op de mogelijkheden voor onze Belgische bedrijven. De EU verwacht van alle lidstaten een actieve participatie bij en sturing van de diverse blockchain-projecten die opgestart worden. België mag de kans niet laten ontglippen om in het koppeloton mee te rijden.

5 De Beltug Blockchain Task Force: een platform met de relevante partijen

Beltug heeft het initiatief genomen om de Belgische blockchain-experten uit diverse bedrijven en instellingen bij elkaar te brengen. Meer dan 40 deskundigen uit verschillende sectoren en met een verschillende achtergrond (IT, business, legal, enz...) toonden hun interesse.

Zo is de [Beltug Blockchain Task Force](#) ontstaan, een kenniscentrum en forum waar in alle vertrouwen kennis wordt gedeeld. Wat is de status van blockchain? Welke concrete initiatieven en consortia zijn er? Wat zijn de nieuwste mogelijkheden? Welke experimenten zijn er en wie staat er klaar om in productie te gaan? Welke zijn de struikelstenen?

Vanuit dit forum wil Beltug een gesprekspartner en adviseur zijn voor de blockchain-gerelateerde onderwerpen en problematieken van Belgische bedrijven én overheden. We willen helpen om het adoptieproces gestructureerd en kwalitatief te versnellen. Samenwerking tussen de overheden en Beltug kan uitmonden in een win-winsituatie voor alle betrokkenen.

We kunnen helpen op het vlak van sensibilisering, niet alleen aan het grote publiek, maar ook door use cases voor te stellen aan geselecteerde doelgroepen binnen de overheid, bijv. verantwoordelijken van rechtbanken.

Dankzij de aanwezige expertise kunnen we fungeren als een kenniscentrum. Er wordt al intensief gewerkt rond:

- sensibilisering (we hebben een panel van experts ter beschikking voor overleg met de overheid en we bereiden een overzicht van onderwerpen voor dat door hogescholen en universiteiten gebruikt kan worden in hun opleiding rond blockchain/digitale innovatie)
- het maken van de business case voor het opzetten van een blockchain-consortium, en
- de digitale identiteit via blockchain.

Het komt erop aan dat de Belgische overheid de nodige competenties ontwikkelt of samenbrengt en op Europees niveau goed vertegenwoordigd is daar waar er over blockchain beslist wordt. Op die manier kan ons land de nodige input leveren en feedback geven op Europese blockchain-initiatieven (European Blockchain Partnership, European Blockchain Service Infrastructure, het nieuwe researchproject i.h.k.v. de Single Digital Gateway and Market,...), projecten en eventuele regelgeving. Daarnaast is het relevant om te monitoren wat andere landen doen.

De Beltug Blockchain Task Force is gemotiveerd om hieraan bij te dragen en mee te werken. Een actieve ondersteuning van de overheid is echter essentieel om op Europees en mondiaal vlak een relevante rol te spelen op dit toekomstgerichte innovatief domein.

Interessante achtergrondinformatie

OECD: [Blockchain Primer](#)

OECD: [Blockchain and distributed ledger technology –informations supplémentaires](#)

World Economic Forum: [Fourth Industrial Revolution for the Earth Series – Building Block\(chain\)s for a Better Planet](#)

Over GDPR & blockchain: [eublockchainforum](#)

Beltug vzw/asbl

Prins Boudewijnlaan 97 | B - 9100 Sint-Niklaas | +32 3 778 17 83

www.beltug.be | info@beltug.be